

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 1. maj 2025
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Ida Schiøler
Sagsnr.: 2025-04324
Dok.: 3705982

Høringsnotat om forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v. og retsplejeloven (Politiets fysiske inddragelse af pas og Den Uafhængige Politiklagemyndigheds adgang til tv-overvågningsmateriale m.v.)

Indhold

1. Høringen	2
1.1. Høringsperiode	2
1.2. Hørte myndigheder og organisationer mv.	2
2. Høringssvarene.....	4
2.1. Politiets inddragelse af pas	4
2.2. Ændring af paslovens gebyrbestemmelser	6
2.3. Pligt til at udlevere tv-overvågningsmateriale til Den Uafhængige Politiklagemyndighed	6
3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet.....	8

1. Høringen

1.1. Høringsperiode

Et udkast til forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v. og retsplejeloven (Politiets fysiske inddragelse af pas og Den Uafhængige Politiklagemyndigheds adgang til tv-overvågningsmateriale m.v.) har i perioden fra den 17. marts 2025 til den 14. april 2025 (29 dage) været sendt i høring hos en række myndigheder og organisationer mv.

Udkastet til lovforslag blev den 17. marts 2025 endvidere sendt til Folketingets Retsudvalg til orientering. Herudover blev udkast til lovforslag offentliggjort på Høringsportalen den 17. marts 2025.

1.2. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Nedenfor følger en alfabetisk oversigt over hørte myndigheder og organisationer mv.

Ud for hver høringspart er det ved afkrydsning angivet, om der er modtaget høringssvar, og om høringsparten i givet fald har haft bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Oversigten omfatter herudover interessenter, som ikke er blandt de hørte myndigheder, organisationer m.v., men på egen foranledning har sendt bemærkninger til udkastet til lovforslag. Sådanne interessenter er i oversigten markeret med *.

Høringspart	Høringssvar modtaget	Bemærkninger	Ingen bemærkninger
Advokatrådet			
Advokatsamfundet			
Akademikerne			
Amnesty International			
Copenhagen Business School (CBS) – CBS LAW			
Danmarks Jurist- og Økonomforbund			
Danmarks Veteraner			
Danske Advokater	x	x	

Dansk Detail			
Dansk Erhverv			
Danske Regioner	x		x
Datatilsynet	x	x	
Den Danske Dommerforening			
Det Kriminalpræventive Råd			
Den Uafhængige Politiklagemyndighed	x	x	
DI			
Dommerfuldmægtigforeningen			
Domstolenes Tjenestemandsförening			
Domstolsstyrelsen	x		x
Fagbevægelses Hovedorganisation			
Foreningen af Offentlige Anklagere			
Fængselsforbundet			
Gadejuristen			
HK Landsklubben Danmarks Domstole	x		x
HK Landsklubben Politiet og Anklagemyndigheden			
Institut for Menneskerettigheder			
Justitia			
Kommunernes Landsforening (KL)	x	x	
Kriminalforsorgsforeningen			
Københavns Retshjælp			
Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet)			
Landsforeningen af Forsvarsadvokater			
Landsforeningen for Voldsramte Kvinder			
Landsforeningen KRIM			
Politidirektørforeningen			
Politiforbundet	x	x	
Retspolitisk Forening			

Rigsombudsmanden i Grønland	x		x
Rigsombudsmanden på Færøerne	x		x
Samtlige byretter	x		x
Syddansk Universitet – Juridisk Institut			
Sø- og Handelsretten			
Østre Landsret	x		x
Vestre Landsret	x		x
Aalborg Universitet – Juridisk Institut			
Aarhus Universitet – Juridisk Institut			

2. Høringssvarene

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar. Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene, herunder om der er foretaget ændringer i anledning af høringssvarene, er skrevet med kursiv.

Under pkt. 3 er det opsummeret, hvilke ændringer der er foretaget i forhold til det udkast, som har været i offentlig høring.

Samtlige høringssvar er vedlagt særskilt.

2.1. *Politiets inddragelse af pas*

Danske Advokater er bekymret for en udvidelse af politiets beføjelser alene baseret på politifaglige vurderinger, når disse griber ind i grundlovssikrede rettigheder. Danske Advokater er imod at give politiet en generel hjemmel til ransagning uden retskendelse for at inddrage pas, og Danske Advokater oplever i den forbindelse, at lovforslaget udvander den grundlovssikrede beskyttelse af boligens ukrænkelighed og privatlivets fred. Danske Advokater foreslår, at det indskrives i bemærkningerne, at der skal foretages en konkret proportionalitetsafvejning i forhold til de enkelte undersøgelsesformer, og at der skal sendes en påmindelse om, at passet skal afleveres.

Kommunernes Landsforening (KL) noterer sig, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at en anden myndighed end politiet skal kunne påminde en borger om at indlevere sit pas, før der iværksættes en

husundersøgelse. Kommunernes Landsforening (KL) finder det uklart, om der her forventes, at der vil være en opgave for kommunerne, og vil i den forbindelse gerne indgå i en dialog herom.

Der lægges med lovforslaget op til at indføre hjemmel til, at politiet, hvis det skønnes nødvendigt for fysisk at inddrage et pas efter paslovens § 2, stk. 1 eller 2, og politiet har grund til at antage, at passet befinder sig dér, hvor politiet vil foretage et indgreb, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til boliger, lokaliteter og transportmidler, der anvendes af en person, som har fået inddraget sit pas, samt besigtige personens ydre, herunder foretage visitation af personens tøj og genstande.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3, er der tale om et tvangsindgreb uden for strafferetsplejen, hvorfor reglerne om fremgangsmåden ved gennemførsel af tvangsindgreb og forholdet til strafferetsplejen i retssikkerhedsloven finder anvendelse. Det følger af § 2 i retssikkerhedsloven, at indgrebet skal være proportionalt. Dette indebærer bl.a., at husundersøgelse kun anvendes, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet. Det fremgår i den forbindelse af bemærkningerne, at det eksempelvis kan overvejes af politiet, om det i den konkrete situation vil være formålstjenligt skriftligt at påminde personen om pligten til at aflevere passet, før der iværksættes en husundersøgelse. Det vil også kunne indgå i politiets overvejelser, om en sådan påmindelse er foretaget af anden myndighed, f.eks. i forbindelse med en orientering om, at et udstedt pas er en nullitet. Der lægges ikke med lovforslaget op til nye opgaver for relevante myndigheder, herunder kommunerne.

2.2. Ændring af paslovens gebyrbestemmelser

Kommunernes Landsforening (KL) opfordrer Justitsministeriet til at offentliggøre de planlagte prisændringer på Borger.dk senest medio december af hensyn til, at kommunerne kan nå at opdatere deres priser i systemerne, så de rette priser bliver opkrævet fra starten af januar.

Justitsministeriet har noteret sig synspunktet, som vil indgå i det årlige arbejde med at opdatere og offentliggøre afgifterne.

2.3. Pligt til at udlevere tv-overvågningsmateriale til Den Uafhængige Politiklagemyndighed

Datatilsynet forudsætter, at enhver konkret behandling af personoplysninger vil ske inden for rammerne af databeskyttelsesreglerne. I den forbindelse henviser Datatilsynet særligt til princippet om dataminimering, hvorefter det følger, at de oplysninger, der behandles, skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles.

Justitsministeriet har noteret sig det anførte og bemærker, at det fremgår af pkt. 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at det forudsættes, at de øvrige bestemmelser i databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og retshåndhævelsesloven, herunder de grundlæggende principper i databeskyttelsesforordningens artikel 5, iagttages, når der behandles personligoplysninger i medfør af den foreslåede bestemmelse.

Den Uafhængige Politiklagemyndighed anbefaler, at erhvervsdrivende mv., der ikke driver virksomhed i selskabsform, tillige omfattes af de foreslåede ændringer. Den Uafhængige Politiklagemyndighed foreslår, at undladelse af at udlevere oplysninger til Politiklagemyndigheden bør kunne sanktioneres med tvangsbøder.

Justitsministeriet har – i lyset af høringssvaret fra Politiklagemyndigheden – ændret lovforslagets § 2, nr. 1, således at både juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder efter anmodning fra Politiklagemyndigheden skal stille tv-overvågningsmateriale til rådighed. Justitsministeriet har noteret sig det anførte om tvangsbøder, men har – bl.a. i lyset af, at manglende efterkommelse af pligten vil kunne straffes – ikke fundet anledning til at foretage ændringer i lovforslaget

Kommunernes Landsforening (KL) gør opmærksom på, at kommuner allerede i dag udleverer det materiale og de oplysninger, som Den Uafhængige Politiklagemyndighed anmoder om efter den nugældende § 1019 c, stk. 1, i retsplejeloven. Kommunernes Landsforening (KL) anfører, at offentlige myndigheder er forpligtet til, efter forvaltningslovens regler, at udlevere materiale, som en anden offentlig myndighed har hjemmel til at anmode om at få udleveret. Kommunernes Landsforening (KL) anfører på den baggrund, at bødestrafen i den foreslåede § 1019 c, stk. 4, ikke bør omfatte offentlige myndigheder, men alene private, som ikke er underlagt samme forpligtelser om udlevering.

Som det fremgår af pkt. 2.3.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, vurderer Politiklagemyndigheden og Justitsministeriet, at det vil være med til at styrke behandlingen af adfærdsklagesager, hvis der indføres en hjemmel, således at juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder har pligt til at udlevere tv-overvågningsmateriale til Politiklagemyndigheden. Justitsministeriet har noteret sig synspunktet om at undtage offentlige myndigheder fra bødestrafen og bemærker, at det allerede fremgår af straffelovens § 27, stk. 2, at statslige myndigheder og kommuner alene kan straffes i anledning af overtrædelser, der begås ved udøvelse af virksomhed, der svarer til eller kan sidestilles med virksomhed udøvet af private.

Politiforbundet støtter ikke § 2 i lovforslaget og anfører, at politikolleger bør have samme retsstilling/retssikkerhed som andre borgere. Politiforbundet ønsker, at der fastholdes en legalitetskontrol med Den Uafhængige Politiklagemyndigheds efterforskning af politibetjente. Politiforbundet bemærker derudover, at Politiforbundet ønsker, at sagsbehandlingstiden i klagesager mod kollegerne generelt reduceres, men at det er uklart, hvorvidt lovforslaget indebærer forlænget sagsbehandlingstid. Det fremgår også af høringssvaret, at i visse tilfælde vil pligten til at udlevere materiale kunne fremskynde sagsbehandlingen til en hurtigere afgørelse, og at lovforslaget kan medvirke til at løse de udfordringer, der kan opstå, når klager er tilbageholdende med at udlevere videooptagelser, fordi de ønsker at bruge dem på taktisk vis, i forbindelse med en parallelt verserende straffesag. Politiforbundet bemærker også, at politiet på nuværende tidspunkt er i færd med at implementere kropskameraer i udvalgte politikredse, og at optagelser herfra kan udleveres til Den Uafhængige Politiklagemyndighed til brug for deres efterforskning, hvilket vil reducere behovet for at indhente tv-overvågningsmateriale fra borgere.

Som det fremgår af pkt. 2.3.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, har Politiklagemyndigheden oplyst, at det vil være med til at styrke behandlingen af adfærdsklagesager, hvis der indføres en hjemmel, således at juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder har pligt til at udlevere tv-overvågningsmateriale til Politiklagemyndigheden. Politiklagemyndigheden vurderer i den forbindelse, at tv-overvågningsmateriale efter en konkret vurdering kan anses for et objektivt bevis, der afhængigt af videooptagelsens længde og kvalitet kan være med til at belyse hændelsesforløbet i en sag på en anden måde end f.eks. forklaringer fra sagens parter.

Justitsministeriet er enig i Politiklagemyndighedens vurdering, herunder at tv-overvågningsmateriale kan være med til at belyse hændelsesforløbet i en sag. En styrket mulighed for at kunne belyse hændelsesforløbet i adfærdsklagesager vil efter Justitsministeriets opfattelse være til gavn for alle involverede i en adfærdsklagesag, herunder både borgeren og den indklagede politibetjent.

Justitsministeriet bemærker, at den foreslåede pligt til at udlevere tv-overvågningsmateriale vedrører Politiklagemyndighedens behandling af adfærdsklagesager. Justitsministeriet kan i den forbindelse henvise til pkt. 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvoraf det fremgår, at når Politiklagemyndigheden behandler straffesager mod personale i politiet og anklagemyndigheden, vil bl.a. reglerne om edition i retsplejeloven finde anvendelse, og at der således gælder samme retsstilling og retssikkerhed i efterforskningen af straffesager mod politibetjente som straffesager mod borgere.

Justitsministeriet har noteret sig de øvrige synspunkter, men har ikke fundet anledning til at foretage ændringer i lovforslaget.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i offentlig høring, indeholder det fremsatte lovforslag følgende indholdsmæssige ændringer:

- § 2, nr. 1, er – i lyset af høringssvaret fra Den Uafhængige Politiklagemyndighed – udvidet, så den også omfatter enkeltmandsvirksomheder.

Herudover er der foretaget ændringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter.